

ЗАЛЬШОВІЦЬКІ НАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛНСМУ, профкому та місцевому Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

№ 7 (246)

Четвер, 17 березня 1949 р.

Ціна 20 коп.

ВЧИТИСЬ У КРАЩИХ

Прекрасне майбутнє усміхається радянським студентам. Партия і уряд створили необхідні умови для того, щоб наша молодь могла вийти на широку стопову дорогу науки, ділами і знаннями, здобутими в узі, двигати вперед на заводах і фабриках, в школах і інститутах справу побудови комунізму. Обов'язок кожного студента — виправдати довір'я Батьківщини, зробити все можливе, щоб принести користь радянському суспільству. Запорукою цього являється відмінне навчання, активна участь в громадській роботі.

Сьогодні в нашій газеті розповідається про I групу З курсу історичного факультету (парторг групи тов. Лесін, комсорг — В. Співак). Ця група вважається одною з кращих в університеті. На семінарах і екзаменах, в наукових гуртках і партійно-комсомольській роботі члени цієї групи проявляють себе наполегливими і вимогливими студентами. З 24 студентів групи — 11 відмінників.

Задовго до початку екзаменаційної сесії група почала готуватись до неї. Велику роль в житті групи відіграє стінгазета (редактор тов. Ципкін), яка висвітлює актуальні питання, допомагає групі в боротьбі за відмінне навчання і дисципліну. Майже всі студен-

ти групи — члени наукових гуртків. Більшість студентів беруть активну участь в семінарах по політекономії, діамату. Якщо студент без поважних причин не підготувався до семінару, його вчинок обговорюється на зборах групи, горстро засуджується.

Студенти I групи регулярно проводять комсомольські збори, політгодини, більшість з студентів виконують відповідальні партійні і комсомольські доручення. Комуністи групи, які очолюють її роботу, т.т. Лесін, Покуца і інші користуються загальною повагою на курсі.

Хороші показники в навчанні та в громадсько-політичній роботі, яких досягла I група З курсу, ще раз підтверджують, що там, де комуністи і комсомольці вміло організовували боротьбу за відмінну успішність, де на високому рівні ідейно-виховна робота — там студенти домагаються хороших показників в навчанні.

Досвід I групи може допомогти відстаючим групам ліквідувати недоліки в своїй роботі. Партийні і комсомольські організації курсів і груп повинні детально ознайомитись з буднями істориків.

Використання досвіду кращих — одна з умов успіху в навчанні.

ТРИВУНА ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ

МОЯ ДИПЛОМНА РОБОТА

(Розповідь студентки V курсу філологічного факультету Сталінського стипендіата Марії Канцур).

ших «илов», «яков», «мигов» з повітря, «бронебоець», «самоходок», «катюш», з землі!

Вся сукупність людських переживань знайшла своє відображення у народній творчості. Часом сказане бійцем влучне слово швидко підхоплювали інші, воно летіло по фронту, проникало у пісні, вірші, частушки, ставало необхідною частиною мови.

Крутиться фриц, не желает

пропасть,

Хочет догнат он удравшую

часті,—

співали наші бійці про німецьких вояків.

Тема моєї дипломної роботи «Лексика російської мови в період Вітчизняної війни». Збираним слів, нових по формі і по змісту, я почала займатися ще на фронти. Відновивши навчання в університеті, я продовжувала працювати над лексикою, перевчитувала художню літературу періоду Вітчизняної війни та вибирала з неї необхідні слова.

Політичну лексику я розробляла по книзі І. В. Сталіна «Про Велику Вітчизняну війну». Товариш Сталін вперше ввів у мову багато громадсько-політичних та військовотехнічних термінів. Навіть старі по формі слова діставали новий зміст. Це такі слова, як «котеженевая», «солдат», «офіцер», «гвардець».

Зарах я закінчила працювати над дипломною роботою. В цій роботі мені надала значну допомогу викладач тов. Савіцька.

В роки Великої Вітчизняної війни, перебуваючи на різних фронтах, я бачила, що змагачується та емоціонально забарвлюється велика російська мова. Полум'яна любов до рідної батьківщини, ненависть до німецько-фашистських загарбників — ці почуття знайшли яскраве відбиття у мові. А скільки нових, влучних слів з'явилося в ті історичні місяці, коли німецькі «мото-мех-мешочники» і «блідоеди», «чорнорубашченки» і «мамалыжники» почали варитися у «котлах» під нищівними ударами на-

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

(ДО 135-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

I мене в сім'ї великий,
В сім'ї вольний, новий
Не забудьте спом'януть
Не злим, тихим словом

(Т. Г. Шевченко).

Спи спокійно, поет,
Образ огненній твій
Не зітерти ні бурі, ні часу
В більшовицькій сім'ї
Славний, вольний, новий
Ми тебе не забули,
Тарасе!

(В. Сосюра).

ВЕЛИКИЙ НАРОДНИЙ ПОЕТ-РЕВОЛЮЦІОНЕР

«Він заслуговує на високу оцінку саме як перший і воїністин народний поет, що не спотворював суб'єктивними додатками народних дум і почуттів».

Так оцінив великого українського поета-революціонера Т. Г. Шевченка М. Горький. Народним поетом називали Шевченка також російські революційні демократи Герцен, Чернишевський, Добролюбов.

Все життя й діяльність геніального українського поета були беззавітним служінням своїй Батьківщині, своєму пригнобленому царському уряду:

З 47 років життя, Шевченко 24 роки був кріпаком, 10 років провів у засланні за свої революційні поезії, і 3,5 роки перебував під поліційним наглядом. Та проте ніякі переслідування не зломили революційну, непримиренного духу поета. Повертаючись із заслання вже надломлений фізично, але ще більш змінілі духовно, поет записав у своєму щоденнику: «Мне кажется, что я точно тот же, что был и десять лет тому назад. Ни одна черта в моем внутреннем образе не изменилась. Хорошо ли это? Хорошо».

Вся творчість Шевченка — поезія, проза, щоденник — пронизана непримиреною ненавистю до самодержавства й кріпосників — українських, російських, польських — і кликала до революційного повалення існуючого державного ладу.

...вставайте,
кайдані порвіте
і вражо злу кров'ю
волю окропіте.

—закликав поет у своєму «Заповіті».

Поезію Шевченка можна назвати поезією любові і ненависті: любові до Батьківщини, до закріпаченого народу, і ненависті до царизму й панства.

В цьому поєднанні полягає суть революційного гуманізму поета, для якого любити Україну — означало боротися за її майбутнє, за звільнення народу від рабства.

Я так її, я так люблю
мою Україну убогу, що проклену
святого бoga,
за неї душу погублю.

Любов до Батьківщини і закріпа-

ченого народу надихала поета на створення незабутніх картин народного бідування.

Ліберально-націоналістична українська інтерелігенція, що оточувала поета, намагалася втягти Шевченка в свій коло, відрівнати його від великої, передової російської культури. Довгі роки вони, що вважали себе «друзями» поета, ховали від читачів його повісті тільки тому, що вони були написані російською мовою й мали антикріпакське і антисамодержавне спрямування.

Але шляхи Шевченка і його ліберальних знайомих явно розділились. Справжніми друзями Шевченка були російські революційні демократи. Свої симпатії поет віддавав передовим російським письменникам. Ліберал П. Куліш змушений був визнати, що Шевченко наїрівні з рідними його українськими думами «любій хіба що одного тільки Пушкіна». Сам Шевченко залишив цілий ряд відзивів про Гоголя, якого називав безсмертним, Лермонтова, Салтикова-Шедріна, Островського та інших представників передової російської культури, що в нових історичних умовах продовжували, як і сам Шевченко, традиції декабристів.

В останні роки свого перебування в Петербурзі, Шевченко входить до гурту революційних демократів, що об'єдналися навколо «Современника».

Революційні заклики Шевченка в цей час набувають особливої сили й виразності. Разом з російськими революційними демократами, Шевченко кликає «громадою обух стались, та добре вигсітрить сокури — та й заходиться вже будить хирену волю».

В особі Шевченка покріпачений народ на всю силу подав свій голос протесту і заявив про свої прагнення, думи й надії.

Мрії Шевченка про щасливе майбутнє трудового народу були здійснені в 1917 році в нашій країні під керівництвом більшовицької партії.

Пам'ять про великого народного співця — патріота, вірного сина своєї вітчизни, що віддав усе своє життя, увесь свій талант трудовому народові, свято збережут всі народи нашого великого Радянського Союзу.

Доцент В. НЕСТОРЕНКО.

ПОВЕРНЕННЯ З ЗАСЛАННЯ

Зоре моя надвечірня.
Зійди надо мною.

Шевченко.

Подивлюся востаннє — Каспійського моря
Відплівли береги в наївечірнім напливі...

Але знаю я добре: солдатини
горе Не забудеться швидко, не бути щасливим...

Подивлюся востаннє — фельдфебеля очі,
Ненаситні і п'яні, пропали в тумані,
Але чую душою, що знову хотіть ходити

Щоб ішов до Сибіру я в дзвіні кайданів,
Як ідуть по Владимирській в'язні щороку,
Провозгівники радості, країцою долі,
Бо рука всеїмперського ката жорстока

Піднялася над піснею правди
І все ж серце мое не замре у знемозі,—
Гнівне серце мое взяло силу в народі.

Не впаду на тюремний, смертельний дорозі,
Не схилуся у чорній задусі, негоді.

Твердо ж вірю я: тут ось димити над рікою
Ta машина, що знищить і межі, і в'язниці,
I зійде пурпрова зоря надо мною,

Над безсмертям моїм назавжди розгориться.
Володимир ГЕТЬМАН.

ШЕВЧЕНКО — НАШ!

Творчість геніального українського поета Тараса Григоровича Шевченка росла й розвивалася на народній основі. Велике значення для нього мало знайомство з сучасною йому українською і російською літературою. Син трудового народу Шевченко виражав інтереси пригноблених мас і кликав їх до боротьби з самодержавним урядом. Ще Добролюбов писав про великого поета, що «весь обсяг його дум і почуттів є в повній відповідності з смыслом і устроєм народного життя». І саме глибоке знання народного життя, розуміння потреб народу допомогли створити Шевченкові майстерні, високодійні твори.

Шевченко вийшов з глибин свого народу і своєю творчістю цілком належить йому. Тому ніякі спроби космополітів признати творчість поета ніколи не могли мати успіху.

Радянські люди справедливо обурені тим, що поет Первомайський у статті «Лесі Українка і сучасність» намагається признати значення славетного Кобзаря для нашої літератури. Але ще більшого обурення і осуду викликає писанина безрідного космополіта О. Борщагівського, який у «праці» «Шевченко і театр» (написаній ним у співавторстві з М. Йосипенком), намагається довести, що драма Шевченка «Нікита Гайдай» — результат захоплення поетом «Розбійниками» Шіллера та творами Шекспіра. Вдаючись до розгляду образу Мар'яни, геройні цієї драми, Борщагівський вважає, що «найученіше» її буде порівняти з ...Дездемоною.

Це до подібних Борщагівському звертався у свій час

БУДНІ ОДНІЄЇ ГРУПИ

НАШ МЕТОД РОБОТИ

Результати зимової екзаменаційної сесії показали, що I група з курсу історичного факультету зайняла одне з перших місць в університеті. Наполеглива робота і серйозне відношення до своїх обов'язків допомогли групі добитися значних результатів: з 24 студентів групи—11 відмінників. Успішне заняття студенти групи поєднують з громадською роботою. Партийна група (парторг Лесін) з'являється одною з кращих на факультеті.

Нижче студенти групи діляться досвідом своєї роботи.

Бюлєтень виходить регулярно

Велику допомогу групі в боротьбі за покращення дисципліни і успішності надає наш бюлєтень. Бюлєтень виходить регулярно. В ньому ми ставимо актуальні питання. Так, наприклад, в одному з останніх номерів віміщено замітку парторга Лесіна, присвячену критиці тих студентів, які погано вивчають матеріали XIV з'їзду комсомолу України. Замітку обговорювали на групових зборах. В газеті виступають кращі студенти, які в своїх замітках діляться досвідом роботи. Студентка Лобізіна розповідає про свій метод підготовки до семінарів.

Редколегія газети підтримує з'явок з курсом. У нас є свій кореспондентський актив — т. Бічук, Покуца, Співак, Смирнова та інші.

Редактор курсового бюлєтена
А. ЦІПКІН.

В НАУКОВИХ ГУРТКАХ

Активну участь приймають наші студенти в наукових гуртках. Вся група активно обговорює доповіді, допомагає своїми порадами доповідним в іх підготовці. «Національно-визвольна боротьба в Китаї»—на цю тему прочитав доповідь на гуртку основ марксизму-ленінізму комуніст Бічук.

Наши студенти не обмежуються заняттями з одному науковому гуртку. Іхні уагу привертають різно-сторонні питання з історії. Так, наприклад, фурканти основ марксизму-ленинізму беруть участь в роботі гуртків по історії СРСР, історії сепедніх віків, політектонії.

Е. РІХТЕР.

З ЩОДЕННИКА КОМСОРГА В. СПІВАКА

9/III. Була на засіданні активу району. Підкреслювалось декілька разів важливість вивчення соціально-економічних дисциплін. Відбулись комсомольські збори групи.

10/III. 1. Виконуючи рішення університетського комсомольського активу, комсомольці групи вирішили глибше вивчати соціально-економічні дисципліни, частіше виступати на семінарах по політкономії.

II. Затвердили слідуючий план роботи:

- Провести комсомольські збори.
- Провести 2 політгодини на теми: 1) Про передових російських вчених. 2) «Про групу космополітів-антитріотів».
- Прийняти участь в курсовому вечорі, присвяченому дню Паризької Комуни

КІНО

„АКАДЕМІК ІВАН ПАВЛОВ“

В урочистій обстановці в Кембріджі йому присуджують звання «почесного доктора», студенти спускають на нитці іграшкову собачку, як колись спускали в цьому ж залі іграшкову мавпу Дафну.

В лабораторії Павлов майже сам, немає палива, холод. В таких умовах працює фізіолог.

Але Павлов, не забутій. В хуртовину, темними вулицями міста, пребирається в лабораторію Павлова посланець вождя революції В. І. Леніна. Це Максим Горький. Просто і зворушливо проходить бесіда М. Горького з Павловим. Глядач з любов'ю дивиться на цих двох корифеїв російської культури, які протягнули один одному руки в ім'я побудови нового життя.

З великою силою фільм відмічає увагу до Павлова основоположника соціалістичної держави—В. І. Леніна.

Опублікується декрет, в якому визнаються надзвичайні заслуги академіка І. П. Павлова, створюються всі необхідні умови для роботи Павлова і його співробітників.

Зустріч С. М. Кірова з Павловим, будівництво «столиці умовних рефлексів» в Кастушах, скликання по ініціативі вождя радянського народу тогоди Сталіна XV Міжнародного фізіологічного конгресу в Ленінграді — все це розкриває гаряче піклування більшовицької партії і радянської влади про судьбу російської науки.

З трибуни XV Міжнародного конгресу фізіологів в Ленінграді Павлов захищає гдність і пріоритет вітчизняної науки.

Дуже виразно показано життя Павлова в перші роки радянської влади. Це один із самих прекрас-

— А уже коли говорити про подвижники, панове, то вони є. Це наші російські солдати, які гинуть на полях Манжурії і в далеких морях. Російський народ! Ось хто подвижник, панове! Ми зобов'язані здбути йому щастя... зобов'язані!

Осабливо яскраво показаний вчений — патріот в дні революції. До

Павлова приходить зрадник Петрищев в супроводі агента іноземної розвідки. Петрищев пропонує Павлову війти за кордон.

Павлов глибоко обурений — А ви,

значить, тепер торгуєте Батьківщиною? — гнівно говорить він.

Іноземець каже Павлову: — Для

вітчизни не важливо, де ви будете працювати. — Великий учений з гідністю відповідає:

— Ні, добрідію мій, важливо! Наука має вітчизну і вчений зобов'язаний мати її також! Я, добрідію мій, росіянин, і моя вітчизна тут!

Дуже виразно показано життя

Павлова в перші роки радянської

влади. Це один із самих прекрас-

— глузливо і уро-

чисто перебиває Павлов.

ПО УНІВЕРСИТЕТУ

РОСІЙСЬКІ ВІДКРИТТЯ В АНТАРКТИДІ

Нешодавно відбулось відкрите засідання вченого ради географічного факультету, присвячене пріоритету російських вчених в дослідженнях Антарктики. З доповідю виступила відповідною кафедрою фізичної географії Ю. А. Амброз. Вона розказала про ті великі відкриття, які зробила експедиція під командуванням російських мореплавців Беллінсгаузена і Лазарєва.

На засіданні виступили кандидат географічних наук Н. В. Ізмайлова і Ф. І. Капчінська. Вони з обуренням говорили про те, що американські імперіалісти хотіть установити панування в Антарктиді.

Вчена ріда прийняла рішення, в якому вона цілком приєднується до рішення Всесоюзного географічного товариства.

ЦІКАВА ЗУСТРІЧ

В березні відбулася зустріч студентів філологічного факультету з поетом та драматургом Григорієм Плоткіним, автором комедії «Пісня про ширу любов».

Г. Плоткін розповів про свій творчий шлях, який почався в стінах Одеського університету, де вчився поет. Він дав ряд цінних порад поетам-початківцям, розповів докладно про свою роботу над останніми творами: збіркою поезій «На лінії вогню» та ліричною комедією «Пісня про ширу любов». Наприкінці зустрічі поет прочитав ряд поезій із збірки «На лінії вогню».

Комсомольській організації філологічного факультету слід і надалі відштовхувати подібні зустрічі студентів з письменниками.

П. ТИХОНОВ.

ПЛЕNUM МОВОЗНАВЧИХ КАФЕДР

Днями відбувається пленум лінгвістичних кафедр філологічного факультету. Пленум обговорив доклади академіка Мещанінова «Про стан в лінгвістичній науці» і професора Філіна «Про два напрямки в мовознавстві», які були зроблені ними на загальних зборах інституту мови Академії наук СРСР. В пленумі взяли участь наукові працівники і викладачі педагогічного і учительського інститутів, студенти університету.

З науковими повідомленнями виступили доцент Січкаров, викладач Деміденко.

В обговоренні взяли участь доцент А. А. Москаленко, Н. І. Букатевич, зав. кафедрою іноземних мов С. І. Гусак, старший викладач Копиленко та інші.

ЩЕ РАЗ ПРО РОБОТУ ЛІТСТУДІЇ

Про роботу літературної студії університету говорилося вже декілька разів. Але до цього часу в її діяльності мають місце серйозні недоліки та зриви. В чому ж причина?

Справа в тому, що оргбюро студії в складі студентів філологічного факультету т.т. Ваймана, Самойловича, Штіна, Родька та Ротберг безвідповідально поставилося до виконання обов'язків і зовсім припинило свою організаційну роботу. Дисципліна була на дуже низькому рівні, що підтверджується зрилом засідання студії. Т.т. Вайман і Самойлович, посилуючись на наближення зимової екзаменаційної сесії, вирішили припинити роботу студії, не довівши до відому назву її членів.

— Батьком нашої російської фізіології ми повинні вважати Сеченова, який вперше читав лекції не по чужій книзі...

Все життя і вся наукова діяльність академіка Павлова — це заклик до боротьби за розквіт і добробут радянської держави.

Перед нами постає геніальний вчений в яскравій реальності новсякденної праці — послидовно чіткий, немовлимо вимогливий до себе і до своїх товаришів. Помираючи, Павлов залишив після себе квітучу спадщину — наукове містечко в садах, де продовжується розвиток ідей, які були породжені російським генієм фізіології.

Він залишив натхнений завіт радянській зміні старих російських учених.

І сади будуть стояти! Будуть!

І розцвітати в них народному щастя, бо про це піклується наш соціалістичний уряд, більшовицька партія і великий садовод людства геніального Сталін!

Фільм «Академік Іван Павлов»— велика заслуга радянського кіномистецтва.

Образ Павлова, майстерно створений артистом Борисовим, надовго запам'ятовується. Артисту вдалось саме трудне і важливе—перетворення молодого «лікаря» в академіка. Незабутнimi залишаються образи дружини Павлова (артистка М. Сафонова), Варвари Антонівни (арт. Аносова), Нікодама (арт. Плотников).

Залишаючи зал кіноконтеатру, віддущі дякуєш сценаристові М. Папаві, постановників І. Рошаль і всього колективу студії за прекрасний фільм.

І. САВЧУК.

БІЛЬШЕ УВАГИ ФУТБОЛІСТАМ

Футбол в нашій країні — справді народна гра. Тисячі юнаків захоплюються цим цікавим видом спорту.

Багато здібних футbolістів є і в нашому університеті. В 1947 році вони організували футбольну команду. Але зразу ж молоді футbolісти потрапили в «немілість» до зав. кафедрою фізичного виховання тов. Козирєва. Команді не була надана своєчасна допомога тов. Козирєв жодного разу не був присутній на тренуваннях. В команді відсутня спортивна дисципліна. Все це привело до того, що футbolісти університету дуже невдало виступають у міських змаганнях. В минулому сезоні з 7 матчів ми програли 4 зустрічі.

В університеті є все необхідне для того, щоб створити сильну футбольну команду. Потрібно, щоб кафедра

орендувалася для тренувань один з міських стадіонів, забезпечила гравців спортивним інвентарем та формою. Необхідно провести організаційне засідання і подати про покращення спортивної дисципліни.

Більше уваги футbolістам!
Г. ПОЛІЩУК.

В. О. відповідального редактора
І. ЗАБОКРІЦЬКИЙ.